La censura és
LA COMISSÀRIA
~~*d'aquesta*~~
~~EXPOSICIÓ~~

La censura és LA COMISSÀRIA ~~d'aquesta~~ ~~EXPOSICIÓ~~

~~MUSEU DE L'ART~~
Prohibit
BARCELONA

Comú
d'Escaldes·Engordany

7
Rosa Gili Casals

9
Tatxo Benet

11
Imagineu com pensa i actua la censura
CARLES GUERRA

15
OBRES EXPOSADES

46
Biografies

53
English text

59
Índex d'obres

Des del Comú d'Escaldes-Engordany tenim la voluntat d'impulsar projectes culturals que interpel·lin, que connectin amb la realitat del nostre temps i que obrin espais de diàleg a través de l'art. És per això que acollim amb gran satisfacció l'exposició. *La censura és la comissària ~~d'aquesta exposició~~*, una mostra que posa el focus en la llibertat d'expressió i en els límits que sovint l'envolten.

Aquesta exposició, creada específicament per a l'Espai Caldes, neix de la col·laboració amb el Museu de l'Art Prohibit de Barcelona, una institució que vetlla per transformar els episodis de censura en una eina de visibilització i reflexió crítica. Les obres que s'hi presenten, totes elles d'artistes reconeguts en l'àmbit contemporani, tenen com a denominador comú haver estat objecte de censura, prohibicions o rebuig per part d'institucions, autoritats o sectors socials diversos.

El resultat és una mostra que no només exposa peces de gran valor artístic, sinó que també actua com a mirall d'una realitat complexa, on la llibertat d'expressió continua sent qüestionada i, en molts casos, vulnerada. Els motius són múltiples: atacs a la llibertat ideològica, persecucions polítiques, discriminacions de gènere, invisibilització de col·lectius, entre d'altres. Tot plegat ens recorda que la censura, lluny de ser un fenomen del passat, continua present amb formes cada cop més sofisticades.

Amb aquesta exposició, l'Espai Caldes reafirma la seva voluntat de ser un espai viu, compromès i atent a les grans qüestions del nostre temps. Convidem tothom a deixar-se interpel·lar, a obrir el pensament i a reivindicar, des de l'art, una societat més lliure, plural i democràtica.

Rosa Gili Casals
Cònsol major d'Escaldes-Engordany

La col·lecció que nodreix el Museu de l'Art Prohibit va començar amb una primera obra que ja va generar molta polèmica. Aquella primera peça em va posar en contacte amb un món fascinant: el de les obres d'art prohibides, censurades, agredides... un món que em va atrapar amb un imant molt poderós. Un món, malauradament, amplíssim. Cadascuna de les obres de la col·lecció té una història darrere. I n'hi ha de tota mena: dramàtiques, ridícules, vergonyoses... com igual de dramàtic, ridícul i vergonyós és el món de la censura.

Des que vaig entrar en contacte amb aquest món de la censura a les arts visuals, m'he adonat que tothom té el poder de silenciar una obra, ja sigui des d'una posició de poder institucional o comercial, o directament agredint la peça per destruir-la i fer-la desaparèixer. Silenciar, retirar d'exposició són formes de censura comunes, habituals i actuals, i reitero, a l'abast de tothom.

Mitjançant aquesta exhibició pública fem un pas en el camí cap a la llibertat de l'individu. Perquè la llibertat d'una societat està íntimament lligada al dret d'expressar-se lliurement. Ni els parlaments que fan les lleis ni els governs que les executen, per molt democràtics que siguin, poden limitar la nostra llibertat de pensament i d'expressar aquest pensament lliurement. Si ho fan, es descobreixen com un govern o un parlament antidemocràtics. Les lleis i mesures que limiten la llibertat de pensament i la lliure expressió artística són, senzillament, lleis antidemocràtiques.

D'altra banda, també he comprovat que, cada cop que nosaltres, els ciutadans, ens oposem a la censura, estem posant el nostre gra de sorra en la lluita per una societat més lliure. I això és el que pretenem des del Museu de l'Art Prohibit: posar a l'abast del públic una sèrie d'obres que van ser censurades per algú que tenia el poder per fer-ho I, d'aquesta manera, contribuir a fer una societat més tolerant i més lliure.

Tatxo Benet
Col·leccionista, empresari i periodista

Paul McCarthy
Brancusi Tree (silver)
2007

Imagineu com pensa i actua la censura

CARLES GUERRA

LA CENSURA ÉS LA COMISSÀRIA ~~D'AQUESTA EXPOSICIÓ~~. Imaginem que aquesta exposició no té comissari o comissària. En absència d'aquesta figura, sovint encarregada de fer la tria de les obres, d'ordenar-les i de proposar un relat, qui ha decidit el que hi ha en aquesta exposició? El que ha fet el Museu de l'Art Prohibit amb la seva col·lecció d'obres adquirides des de l'any 2018 és deixar que l'actualitat dels casos de censura, prohibicions i atacs soferts per alguns artistes sigui el motiu que les aplegui. A vegades les obres que es van censurar s'assemblen prou a les peces que el món de l'art qualifica com a obres de qualitat estètica; en altres ocasions, però, la censura no ha tingut en compte això. Aleshores l'obra no sembla ni tan sols entrar en la categoria de les peces d'interès estètic. Malgrat tot, la censura les ha posades d'actualitat. I el fet és que, malauradament, la censura no ha desaparegut de les nostres societats. Ans al contrari, cada dia adopta formes més sofisticades. Però cal dir que la reacció al davant d'aquesta censura tampoc s'atura i ens indica que com més lluny va més hi ha una intel·ligència col·lectiva que es mostra creativa i empoderada. Ho fa a través de mems i formes d'expressió genuïnes, això és el que anomenaríem una creativitat de massa. Les obres del Museu de l'Art Prohibit ja no s'entenen com a objectes autònoms sinó com obres que arrosseguen ferides, o segons com es vegi, senyals incrustades arran d'una vida pública atzarosa. Una prova de què l'obra d'art no es pot donar mai per acabada.

UNA COL·LECCIÓ SINGULAR. Des de l'adquisició de la sèrie de Santiago Sierra *Presos polítics a l'Espanya contemporània* (2018), el col·leccionista Tatxo Benet ha reunit més de tres-centes obres censurades, prohibides o atacades. El conjunt d'aquesta col·lecció revela la persistència de la censura a les nostres societats, alhora que assenyala aquelles qüestions que reiteradament són objecte d'escàndol i, en alguns casos, persecució. La col·lecció cobreix un espectre temporal que va de les estampes de Francisco de Goya a les darreres produccions d'Abel Azcona, de Gustav Klimt a Ai Weiwei o d'Ines Doujak a Larissa Sansour. L'abast és global i, en conjunt, representa un sumari de les qüestions que polaritzen les nostres opinions. Així és com la col·lecció ha anat incorporant al seu arxiu les reaccions que les obres van catalitzar: extensos dossiers de premsa o embats que van quedar inscrits per sempre a la superfície de l'obra. Les obres, juntament amb aquesta quantitat ingent de comentaris, opinions, expressions de solidaritat o rebuig conformen una de les primeres col·leccions que dona forma a la censura en els nostres temps. Perquè la censura ostenta una anatomia que no és completa sense tot allò que s'ha dit de l'obra atacada.

EL MUSEU DE L'ART PROHIBIT. Des del mes d'octubre del 2023 la col·lecció es presenta a l'edifici històric de la Casa Garriga Nogués al centre de Barcelona. Quan la col·lecció passa a ser presentada com a museu obert a totes les audiències, la seva missió es fa més explícita: transformar els episodis de censura en exemples d'una potència social i col·lectiva que es manifesta amb les seves pròpies opinions. El caràcter innovador d'aquest museu rau en el fet de mostrar les obres prohibides juntament amb altres que van patir atacs per raons o condicionants ideològics similars, de manera que juntes configuren una geografia de la censura; i pel fet que les obres es mostren amb informacions recollides a través de mitjans diversos que recopilen l'evolució de cada cas de censura. Fins al punt que el volum de les reaccions de vegades supera el de les obres d'art. Així doncs, el Museu de l'Art Prohibit constitueix un espai de referència per entendre els efectes de la censura i les seves mutacions, entre d'altres coses, la producció memètica que ja no és competència exclusiva dels autors o les autores que pateixen la censura. Ara, la producció memètica revela una capacitat d'acció viral, que s'escampa a aquells que abans eren mers espectadors.

UNA CONSTEL·LACIÓ DE CAUSES GLOBALS. A més d'una nòmina d'artistes vinculats a l'art modern i contemporani, aquest projecte aporta un inventari de casos de censura i prohibicions. En fer la llista d'aquests casos sorgeix una constel·lació de causes globals: els atacs a la dona com a eix de les noves polítiques democràtiques, les amenaces constants a la llibertat d'expressió que sovint procedeixen d'institucions que ostenten una autoritat moral, les persecucions polítiques al lliure pensament, allò èticament intolerable, la brutalitat amb què s'invisibilitzen les excepcions de gènere i la creativitat *queer*, així com la deshumanització que es va posar en pràctica als espais concentracionaris, cosa que en el present es repeteix de manera dolorosa, etc. És per això que és impossible que els visitants d'aquesta col·lecció sentin rebuig. Ans al contrari, cadascuna de les obres ens converteix en ciutadans abans que en espectadors de l'art. Això vol dir que abans estem obligats a respondre en funció de la nostra condició civil que no pas l'estètica. Evidentment que davant d'allò que considerem una obra d'art serà impossible no dir si ens agrada o pel contrari ens disgusta. Que cadascú decideixi.

LA CENSURA HA FET LA LLISTA DE LES OBRES. La selecció d'obres per aquesta exposició s'ha fet deixant tota l'agència i la capacitat de decisió en mans de la censura. Ens hem oblidat d'estils, generacions, formats i llistes paritàries. La censura és la comissària d'aquesta exposició que aplega divuit artistes de la col·lecció del Museu de l'Art Prohibit i ho fa per veure com pensa la censura i quins gustos té. Perquè fins i tot a l'hora de prohibir això compta. Ara imagineu aquells casos que ens posen al davant delictes que estableixen uns límits ètics infranquejables, i que a la vegada, ens preguntem si haurien de tenir dret o no a una visibilitat pública: aquí estan Saul Fletcher i Bruce Habowski, els crims dels quals se'ls acusa no tenen perdó; imagineu que algú és l'exemple vivent de la persecució que pretén castigar la literatura i el pensament dissidents: cap altre ha estat icona d'aquest zel com l'escriptor Salman Rushdie, a qui Mounir Fatmi posa a dormir plàcidament; o veiem també la fatídica repetició de la crema de llibres que les dictadures practiquen de forma brutal, des de l'Alemanya nazi a la Junta de militars argentina, un fet que va recollir Marta Minujín amb el seu Partenó dels llibres; imagineu una autoritat moral fundada en creences i que algú ens digui que és intocable: això ho sap molt bé León Ferrari, perseguit fins i tot per qui és el pontífex màxim de l'església en l'actualitat; o Charo Corrales i María Eugenia Trujillo, a on sobre afegeix una persecució de gènere; però afigureu-vos també una ca-

ricatura del profeta Mahoma: les conseqüències són ben conegudes i les va patir la redacció del setmanari Charlie Hebdo; així com tants d'altres a qui Daniel Ochoa de Olza va fotografiar convertits en víctimes del terrorisme; imagineu que els atacs a la dona aquí i arreu són, en efecte, atacs a la possibilitat d'una democràcia plena, i que això passi cada vegada que les dones surten al carrer per denunciar-ho: María Evelia Marmolejo ho va experimentar en la seva pròpia pell; imagineu que la inscripció dels cossos *queer* en el nostre espai públic no s'ha aconseguit sense que certes obres hagin estat acusades d'escàndol: Margaret Harrison és una capdavantera en aquest sentit, i Paul McCarthy no es va avergonyir gens ni mica de plantar una joguina sexual ben connotada al centre de París; imagineu que la dissidència política es pagui amb la presó, tal com ho van patir respectivament Ai Weiwei i Jordi Cuixart; imagineu uns estats i els seus aparells de control que somien en doblegar les consciències, en tractar-les com a titelles i no pas com a ciutadans: aquí teniu les obres de Nuno Nunes-Ferreira, Marcelo Expósito i Núria Güell que responen a les formes de control bio-polític que acompanyen els abusos de poder i fins i tot el control de la memòria; imagineu el fanatisme que acompanya els estendards i emblemes nacionals: la prova és la peça de Byron Maher; imagineu que fins i tot Picasso va ser espiat: l'obra de Daniel G. Andújar també n'és una prova fefaent. Tot això és censura.

Obres
EXPOSADES

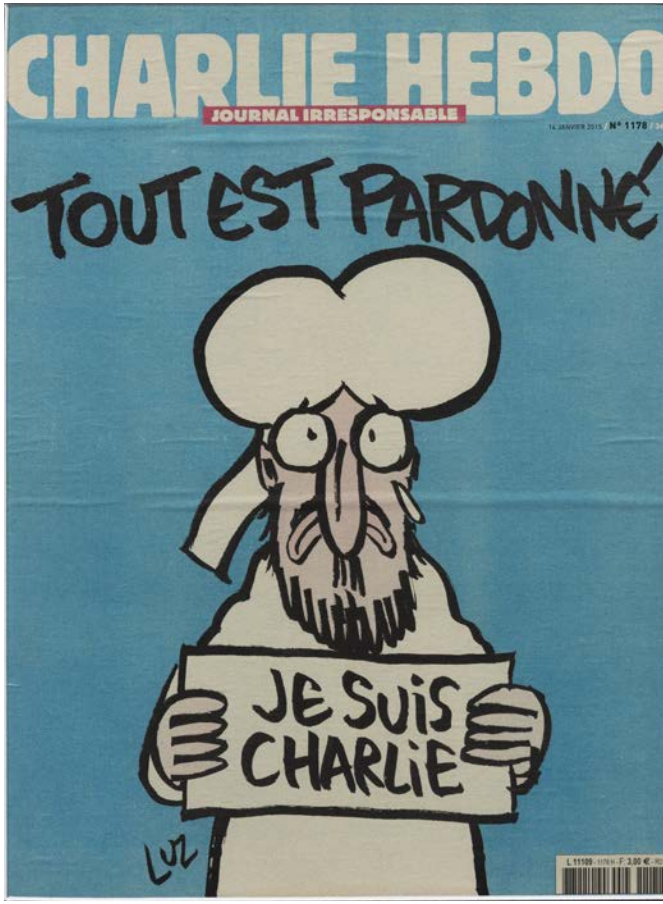

Charlie Hebdo magazine
2015

Daniel Ochoa de Olza
Víctimas de París
2015

Daniel G. Andújar
Guernica. Picasso comunista
2012

SECRET

The "Los Angeles Times," a daily newspaper dated 3/30/55, under an AP release dateline 3/29/55, Berlin, reported an article indicating that East Berlin newspapers on 3/29/55, reported that one of the new corresponding members chosen by the East German Academy of Fine Arts was artist Pablo Picasso of France.

Los Angeles 4/30/55
Re: Elsa Frankhauser, aka;
IS-E
100-3143-190, p. 2
(S)

On 10/9/55, the "Le Figaro," Rightist daily, reported that Auguste Lecoeur, wrote his "Anti-Critique," but was not the type the CP of France expected. In the "Anti-Critique," Lecoeur made charges that Pablo Picasso, the noted Communist artist, was bourgeois.

Auguste Lecoeur was a Deputy from the Pas-de-Calais and Secretary of the CP of France until 1956 and was excluded from the Party in February, 1955.

Paris, France rpt 10/23/55
Re: CP of France (CPF)/I
IS-France
62-800-331-1800, p. 3
(S)

[redacted]

SECRET

-210-

SECRET

[redacted]

(S)

[redacted]

NY rpt 4/19/57
Re: CP, USA;
IS-C
100-3-8009, p. 84
(S)

SECRET

-211-

On 2/23/57, [redacted] advised that there were five factionalist groups within the French CP. Pablo Picasso belonged to the third. This group consisted essentially of ten Communist intellectuals who were critical of the lack of information in the Communist press during the Hungarian up-rising.

b2
b7c
f6d

[redacted] W. J. Stewart,
Political Sect. U.S.
Embassy, Paris
Paris, France rpt 4/10/57
Re: Current Soviet Espionage
and Subversive Activities In
France
Espionage-R
66-2127-331-1875, p. 2
(5)

STATE

DEPT.

This reference is a copy of a Foreign Service Despatch from the American Embassy, Paris to the State Dept., classified "Limited Official Use," dated 2/23/57, entitled, "Rumors Concerning Opposition Groups Within French Communist Parties."

This despatch revealed that it was rumored that there was in existence within the PCF oppositionist groups and that the third oppositionist element of the PCF, consisted essentially of ten Communist intellectuals who, during the Hungarian uprising, publicly complained of the lack of information in the French Communist press, concerning the facts of the Hungarian situation. These intellectuals demanded the convocation of a special congress of the PCF to discuss Hungary. One of the ten intellectuals was Pablo Picasso.

66-200-331-1875, p. 2
(5)

-118-

REFERENCES NOT INCLUDED IN THIS SUMMARY

The following references which had not been restored receive information which has been placed under restricted dissemination.

File # | Sec # | Source | Nr | Source

b1 [redacted] (5) | 20

The following references which were found to be identical with the subject contains information of a confidential nature.

File # | Sec # | Source | Nr | Source

66-8603-1-M-452 | 4

The following references contain information which is set forth in the corresponding serial of the main file 100-339206 on Pablo Picasso. Except where indicated otherwise, the source is the same in both serials.

File # | Sec # | Source | Nr | Source

45-3795-283 | 1 | [redacted] (5) b1 | 3 | "Action Digest" 11/10/44

100-3-4-6020 | 4 | | 3 | "Action Digest" 11/10/44

100-3-81-4 "NY" 3/8/50 | 5 | | 4 | "Washington Post" 3/4/50

100-3403-3M | 5 | 13/3/4x talks 2 of "Pablo" Lithuanian Newspaper | | "Action Digest" 11/10/44

100-7061-760 | 5 | | | not recorded serial filed above serial 1

-119-

Nuno Nunes-Ferreira
Declarações #2
2018

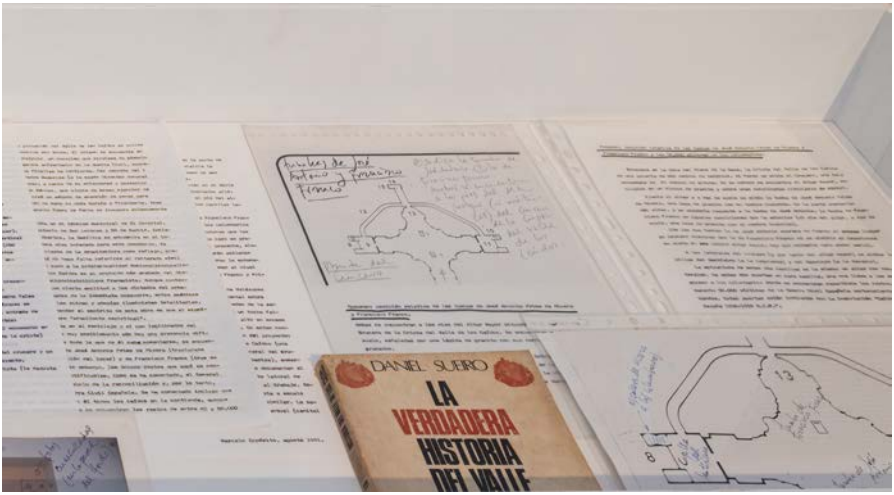

Marcelo Expósito
50.000 víctimas
1991

Núria Güell
El síndrome de Sherwood 2
2013

Byron Maher
Estatados de España III
2017

Ai Weiwei
L'Empremta
2018
Empremta del peu de Jordi Cuixart
en ceràmica
Cortesia de Ai Weiwei Studio

Pàgina següent

Mounir Fatmi
Sleep - Al Naim
2005-2012

Marta Minujín
El Partenón de Libros Prohibidos (maqueta)
1983

Marta Minujín
El Partenón de Libros Prohibidos (registre fílmic)
1983, 2018

Pàgina següent

Marta Minujín
El Partenón de Libros Prohibidos (registre fotografic)
1983, 2018

María Evelia Marmolejo
América
1985

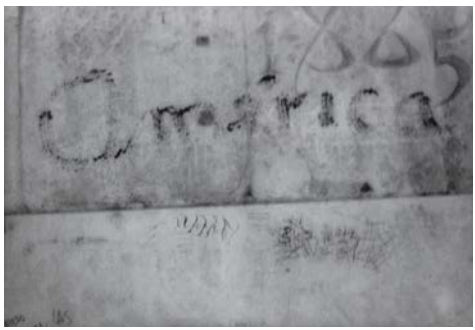
1865
America

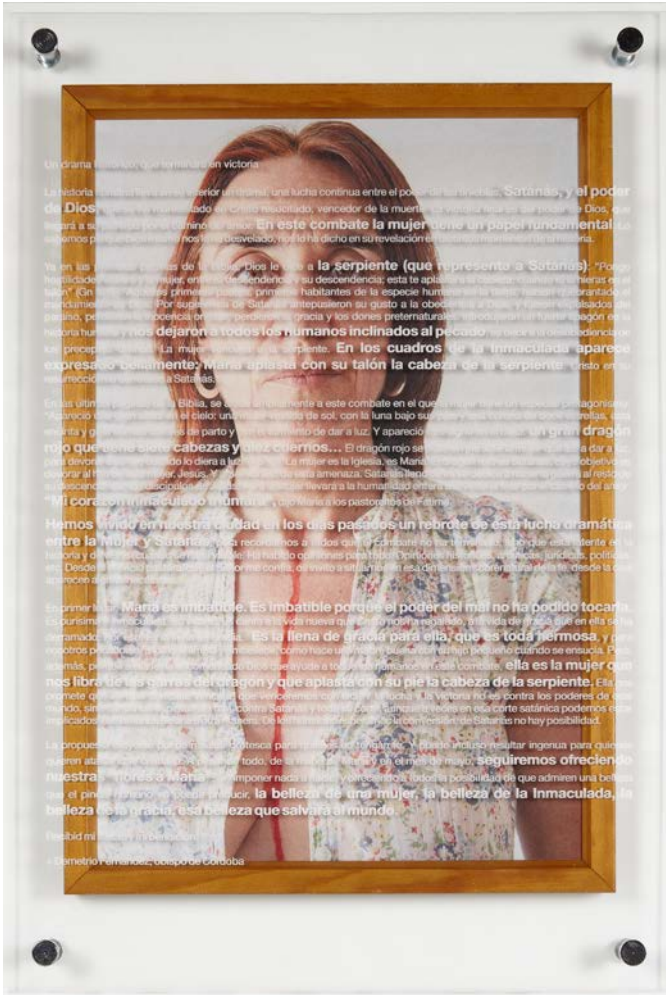

Charo Corrales
Con flores a María III
2018

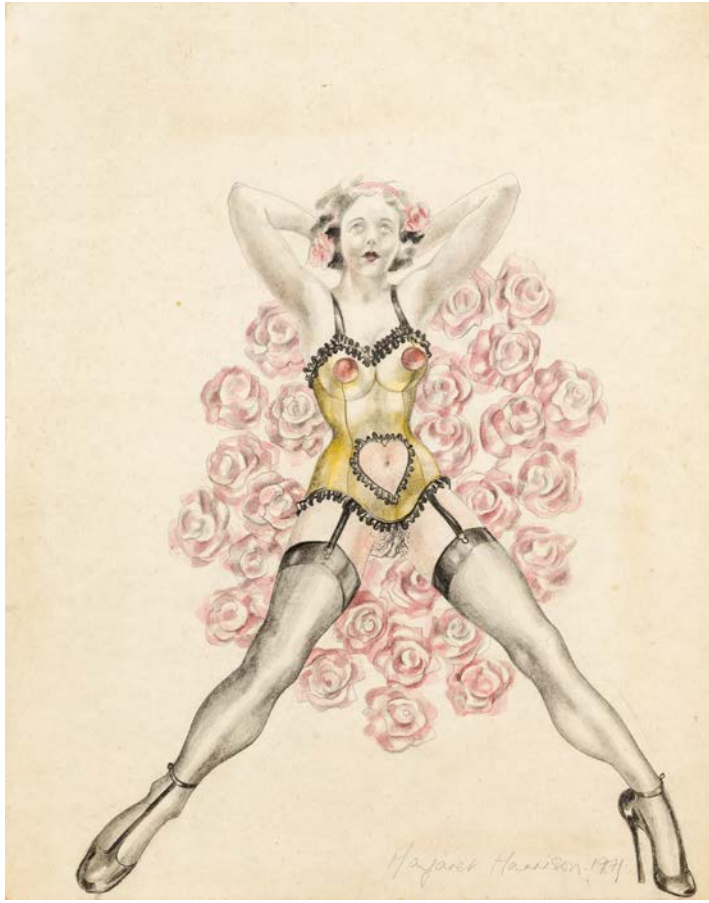

Margaret Harrison
Woman & Roses
1971

María Eugenia Trujillo
Las pecadoras o el rincón de las impuras
2014

María Eugenia Trujillo
Las engañadas o el amor esquivo
2014

María Eugenia Trujillo
Soy Virgen
2014

León Ferrari
Ideas para infiernos
(sèrie) 2000

Bruce Habowski
Industrial Maine
2016

Saul Fletcher
Untitled № 112 (Tom)
1999

AI WEIWEI (p. 28)

(Pequín, 1957) és un artista i activista dissident xinès perseguit pel seu art, amb una obra de naturalesa crítica i satírica. Ha patit la censura a la Xina, on, entre altres incidents, va estar empresonat durant tres mesos. La seva obra s'exposa als grans museus de tot el món i s'ha convertit en un símbol de la resistència al règim xinès. Actualment resideix a Portugal.

CHARLIE HEBDO (p. 17)

(París, 1970-1981; 1992-actualitat) és una revista satírica francesa fundada el 1970. Coneguda pel seu humor irreverent i provocador, la publicació s'ha caracteritzat per la seva crítica àcida a la política, la religió i la societat.

CHARO CORRALES (p. 38)

(Olvera, 1968) és una artista multidisciplinària, fotògrafa i gestora cultural amb una mirada profundament feminista. La seva obra explora temes com el cos, el pas del temps i la immigració, i es nodreix d'una essència autobiogràfica. A través del diari personal i el retrat, captura les empremtes de les seves experiències i reflexions més íntimes.

MARCELO EXPÓSITO (p. 25)

Puertollano, 1966) és un artista i activista espanyol. Treballa com a teòric, crític, editor, curador, traductor i docent. Des de la dècada de 1990, ha estat vinculat als moviments socials i va ser diputat en les Corts Generals d'Espanya (2016-2019). El seu treball és un referent pel que fa als debats sobre la memòria històrica, la crítica del neoliberalisme i el paper de l'art en els processos polítics i socials.

MOUNIR FATMI (p. 30)

(Tànger, 1970)) és un artista marroquí que construeix la seva obra a partir d'espais visuals i jocs lingüístics, que passen per desmuntar els dogmes ideològics i religiosos. Treballa utilitzant materials reciclats. La seva obra ha estat exposada en esdeveniments internacionals com la Biennal de Venècia, la Biennal de Dakar i el Centre Pompidou, entre d'altres.

LEÓN FERRARI (p. 43)

(Buenos Aires, 1920–2013) va ser un artista conceptual autodidacta que va deixar una profunda empremta internacional. La seva obra criticava els abusos de poder i la intolerància social, un compromís que va mantenir fins al final, fins i tot després d'exiliar-se al Brasil durant la dictadura argentina. Va rebre el Lleó d'Or a la 52a Biennal de Venècia (2007) i, el 2009, el Museum of Modern Art li va dedicar una retrospectiva.

SAUL FLETCHER (p. 45)

(Anglaterra, 1971 - Berlín, 2020) va ser un reconegut fotògraf britànic de formació autodidacta que va començar a fotografiar detalls del seu entorn rural a l'època de la infantesa. La seva obra abastava la fotografia, la pintura i l'escultura, explorant temes com la identitat, la memòria i la percepció. Va participar en exposicions internacionals, incloent la 30a Biennal de São Paulo el 2012.

DANIEL G. ANDÚJAR

(p. 20-23)

(Almoradí, Alacant, 1966) és un artista visual i activista espanyol. La seva obra, crítica amb les promeses democràtiques de la tecnologia, reflexiona sobre el control i la desigualtat en l'era digital. Ha participat en esdeveniments com documenta14 i la Biennal de Venècia, i ha exposat al Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía. Viu i treballa a Barcelona, on també desenvolupa una intensa activitat docent i de política cultural.

NÚRIA GÜELL (p. 26)

(Vidreres, 1981) és una artista visual i activista. La seva obra explora temes relacionats amb els drets humans, les dinàmiques de poder, la denúncia social i les desigualtats, amb una mirada crítica al sistema econòmic i les estructures de control. Ha exposat al Museu d'Art Contemporani de Barcelona, a La Virreina Centre de la Imatge i al Museu Salvador Allende.

BRUCE HABOWSKI (p. 44)

(Orlando, 1966) és un pintor autodidacta nord-americà especialitzat en pintura a l'oli. La seva obra explora la quietud dels espais a través de la llum, amb un estil de realisme pictòric centrat en paisatges urbans i natures mortes. Ha exposat en galeries com el Center for Maine Contemporary Art i la Maine Art Gallery, consolidant-se com una figura destacada de l'escena artística de Maine.

MARGARET HARRISON

(p. 39)

(Wakefield, 1940) és una artista britànica, pionera de l'art feminista a Europa i una de les fundadores del London Women's Liberation Art Group l'any 1970. A la seva obra, Harrison qüestiona les nocions convencionals de gènere i l'explotació de la sexualitat femenina

BYRON MAHER (p. 27)

Maher (Madrid, 1975) és un artista visual especialitzat en direcció d'art, disseny i il·lustració. La seva obra abraça diferents mitjans, incloent-hi el videoart, l'art urbà i gràfics amb contingut social i polític. El tema principal dels seus treballs és l'articulació dels mecanismes de control sobre la societat.

MARÍA EVELIA MARMOLEJO (p. 36-37)

(Pradera, 1958) és una artista colombiana especialitzada en performance. Se la considera la primera performer feminista de Colòmbia, amb una obra radical i ritualística que aborda la violència política, el cos femení i la memòria històrica. El seu treball ha estat exhibit en institucions com el Museo de Arte Moderno de Bogotá i el Museo de Arte Contemporáneo de Guayaquil.

PAUL MCCARTHY (p. 10)

(Salt Lake City, 1945) és un artista nord-americà conegut per les seves obres provocadores que exploren temes com la sexualitat, el consumisme i la cultura de masses. Format en pintura i vídeo, va evolucionar cap a la performance i la instal·lació amb un estil transgressor i kitsch. Ha exposat a institucions com la Tate Modern, el Whitney Museum i la Biennal de Venècia. Viu i treballa a Los Angeles.

MARTA MINUJÍN (p. 32-35)

(Buenos Aires, 1943) és una artista argentina capdavantera que va fer del happening una eina per combatre l'ordre establert, fusionant estètica i política. Les seves performances, vídeos i escultures habitables han marcat la seva trajectòria, sovint irreverent i provocadora. Per a molts, és la veu de la resiliència a Llatinoamèrica davant dels governs dictatorials i una figura destacada del feminisme.

NUNO NUNES-FERREIRA (p. 24)

és un artista multidisciplinari que basa el seu treball en la documentació i la investigació, centrant-se especialment en el concepte de memòria. La seva obra busca una bellesa estètica en allò tràgic i en els moments que el temps ha intentat fer desaparèixer. Viu i treballa a Santarém (Portugal) i exposa des del 2000 en institucions i fires internacionals com ARCOmadrid o Pinta Londres.

DANIEL OCHOA DE OLZA (p. 18-19)

(Pamplona, 1978) és un fotoperiodista espanyol. Va estudiar Fotografia Artística i el 2004 va començar a treballar per a The Associated Press. Ha documentat esdeveniments històrics i culturals, rebent diversos premis, inclòs el World Press Photo. Actualment, treballa com a fotògraf independent entre Madrid i Ciutat de Mèxic.

MARÍA EUGENIA TRUJILLO (p. 40-42)

(Colòmbia, 1953) és una artista multidisciplinar que treballa principalment sobre els tabús de la sexualitat femenina a través de tècniques com el brodat i l'ús de maniquins. Amb la seva obra, qüestiona la submissió històrica de la dona. Amb un enfocament crític i provocador, continua sent una referència en l'art contemporani colombià.

Censorship is
THE CURATOR
~~*of this*~~
~~EXHIBITION~~

© Zanele Muholi/Courtesy of the artist and Stevenson, Cape Town/
Johannesburg and Yancey Richardson, New York

Imagine How Censorship Thinks and Operates

Carles Guerra

Censorship is the curator ~~of this exhibition~~. Imagine that this exhibition has no curator. Absent a figure usually responsible for selecting specific works, ordering them and proposing a narrative, who decides what you will be shown in this exhibition? What the Museu de l'Art Prohibit has done with a body of works acquired since 2018 is to bring together instances of censorship, bans and attacks targeting artists through associations that link them to current events. Although some of these suppressed works are indistinguishable from works praised by the art world for their aesthetic qualities, there are censored works which seem to fall outside this purview. Although these works apparently do not belong in the category of works of aesthetic interest, censorship has endowed them with topical interest. Bear in mind that, unfortunately, censorship has not disappeared from our societies; on the contrary, we see it constantly morphing into more sophisticated forms. But reaction to censorship has not vanished. The more it presses on, the more a collective intelligence responds with creativeness and empowerment through memes and genuine forms of expression which constitute what can genuinely be comprehended as forms of mass creativity. The works in the Museu de l'Art Prohibit are no longer to be contemplated as autonomous objects but as works carrying wounds. Or, depending on how you look at them, as signs embedded in and resulting from a haphazard public life. Proof that works of art should never be thought of as finalised.

A unique collection. Since acquiring Santiago Sierra's series *Presos politicos en la España contemporánea* [Political Prisoners in Contemporary Spain] (2018), collector Tatxo Benet has brought together more than three hundred censored, banned or suppressed works. This collection is a testimony to the persistence of censorship in our societies, while simultaneously pinpointing issues that have repeatedly been the object of scandal and occasional persecution. Its temporal scope ranges from engravings by Francisco de Goya to the latest productions by Abel Azcona, from Gustav Klimt to Ai Weiwei, from Ines Doujak to Larissa Sansour. It is global in its purview, and its works, taken together, offer a summary of those issues that polarise our opinions. Actually, that is how the collection has incorporated into its archive the reactions generated by these works—through extensive press dossiers and physical attacks that have left visible marks on their surface. Together with a huge number of comments, opinions, expressions of solidarity or rejection, these works constitute one of the first collections to bring into the spotlight how censorship works in our times. For the real nature of censorship is made visible only when it incorporates all that has been said about the targeted work.

The Museu de l'Art Prohibit. Located in the historic Casa Garriga Nogués, a landmark modernist building in the heart of Barcelona, the museum and its collection

opened to the public in October 2023. Since then, the fact of reaching a diverse public has contributed to make its mission more explicit: to offer evidence of censorship as proof of social and collective power manifested through specific opinions. The innovative character of the museum stems from a decision to show banned works alongside others having suffered attacks for similar reasons or ideological conditioning factors so as to map out a geography of censorship, as well as from the fact that each work is shown in connection with information gathered from different media illustrating the evolution of each particular instance of censorship. Actually, the sheer volume of these items sometimes seems to engulf the corresponding works of art. In short, the Museu de l'Art Prohibit is a point of reference for understanding the effects of censorship and its mutations. This is also the case, for instance, of memetic products, which are no longer the exclusive purview of authors targeted by censorship: memetic production now reveals a capacity for viral action affecting all who previously were mere spectators.

A constellation of global causes. In addition to a list of artists linked to modern and contemporary art, this project provides an inventory of cases of censorship and interdiction. In listing these instances, a constellation of global causes can be seen at work: attacks on women as pivotal to new democratic policies, constant threats to freedom of expression originating frequently in institutions wielding moral authority, political persecution of free thought, the ethically intolerable brutality with which gender exceptions and queer creativity are invisibilised, as well as the dehumanisation first put into practice in the concentrationary realm and painfully replicated in our time, etc. For this reason, it is impossible for visitors to feel repulsed by this collection. On the contrary, the works shown here make citizens of us rather than spectators of art. This means that we are obliged to respond to them according to our civic rather than aesthetic condition. Obviously, when faced with what we consider to be a work of art, it is impossible not to manifest whether we like or dislike it. But each individual is free to decide.

Works were selected through censorship. The selection of works for this exhibition resulted from leaving all agency and decision-making power in the hands of censors, regardless of style, generation, format or parity. Censorship is thus the curator of an exhibition which, through the works of eighteen artists from the collection of the Museu de l'Art Prohibit, aims to show how censorship thinks and what aesthetic choices censors make. Because these things matter, even when it comes to prohibiting. Now think of cases where crimes encompassing insurmountable ethical limits are of such an ilk that we are at a loss to decide whether or not they are entitled to public visibility. Think, for instance, of Saul Fletcher and Bruce Habowski, who stand accused of unforgivable crimes. Or imagine someone who has become the living example of persecution in the name of punishing dissent in literature and thought; no one embodies this instance of fanaticism like Salman Rushdie, whom Mounir Fatmi

shows here sleeping peacefully. Or we would rather watch the fateful repetition of book burning ceremonies enforced with brutality by dictatorships, from Nazi Germany to the military junta in Argentina, a type of event addressed by Marta Minujín in her *Partenón de Libros Prohibidos* [Parthenon of Forbidden Books]. Or imagine a moral authority based on a series of beliefs that we are instructed to consider out of bounds: León Ferrari, persecuted even by the current supreme pontiff of the Catholic Church, knows precisely how this feels. Or Charo Corrales and María Eugenia Trujillo, who on top of that illustrate the consequences of gender persecution. Or say that somebody decides to draw a caricature of the prophet Muhammad; the well-known consequences, in this case, were suffered by the editorial staff of the weekly *Charlie Hebdo*. Not to mention countless other victims of terrorism, for instance those photographed by Daniel Ochoa de Olza. Or picture attacks on women taking place anywhere, attacks that are, in effect, assaults on the possibility of a full democracy, and the fact that these occur every time women take to the streets to protest. This is what María Evelia Marmolejo experienced in her own flesh. Imagine that the inscription of queer bodies in our public space has not been achieved without a number of works being accused of scandal: Margaret Harrison is a pioneer in this respect, and Paul McCarthy did not shy away from displaying a famously explicit sex toy in the heart of Paris. Or think of the fact that the price paid by political dissidents is often prison, as Ai Weiwei and Jordi Cuixart both can attest to. Or observe governments hell-bent on lording over and controlling thought, treating their constituents as puppets and not as citizens, in works by Nuno Nunes-Ferreira, Marcelo Expósito and Núria Güell that respond to forms of bio-political control attendant on abuse of power and mental control. Imagine the fanaticism ensconced within national banners and emblems, as instantiated in Byron Maher's piece. Or turn to Daniel G. Andújar and his work to discover that even Picasso was spied on. All this is censorship.

AI WEIWEI (p. 28)

(Beijing, 1957) is a Chinese dissident artist and activist who has been persecuted for his critical and satirical art. He has been censored in China, including being imprisoned for three months. His work is exhibited in major museums around the world and has become a symbol of resistance to the Chinese regime. He currently lives in Portugal.

CHARLIE HEBDO (p. 17)

(Paris, 1970-1981; 1992-present) is a French satirical magazine founded in 1970. The publication is known for its sharp criticism of politics, religion and society, and for its irreverent and provocative humour.

CHARO CORRALES (p. 38)

(Olvera, 1968) is a multidisciplinary artist, photographer, and cultural manager with a deeply feminist perspective. Her work explores themes such as the body, the passage of time, and immigration, and is rooted in an autobiographical essence. Through personal diaries and portraiture, she captures the traces of her most intimate experiences and reflections.

MARCELO EXPÓSITO (p. 25)

(Puertollano, 1966) is a Spanish artist and activist who works as a critical theorist, editor, curator, translator, and educator. Since the 1990s, he has been involved in social movements and served as a member of the Spanish Parliament (2016-2019). His work is a reference in historical memory, the critique of neoliberalism, and the role of art in political and social processes.

MOUNIR FATMI (p. 30)

(Tangier, 1970) is a Moroccan artist who builds his work around visual spaces and linguistic play, aiming to dismantle ideological and religious dogmas. He works with recycled materials. His work has been exhibited at international events such as the Venice Biennale, the Dakar Biennale, and the Centre Pompidou, among others.

LEÓN FERRARI (p. 43)

(Buenos Aires, 1920-2013) was a self-taught conceptual artist who left a profound international mark. His work criticized abuses of power and social intolerance, a commitment he maintained until the end, even after exiling himself to Brazil during the Argentine dictatorship. He received the Golden Lion at the 52nd Venice Biennale (2007), and in 2009, the Museum of Modern Art dedicated a retrospective to his work.

SAUL FLETCHER (p. 45)

(England, 1971 - Berlin, 2020) was a renowned self-taught British photographer who began by photographing details of his rural childhood surroundings. His work spanned photography, painting, and sculpture, exploring themes of identity, memory, and perception. He participated in international exhibitions, including the 30th São Paulo Biennial in 2012.

DANIEL G. ANDÚJAR

(p. 20-23)

(Almoradí, Alacant, 1966) is a Spanish visual artist and activist. His work, critical of the democratic promises of technology, reflects on control and inequality in the digital age. He has participated in events such as documenta14 and the Venice Biennale, and has exhibited at the Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía. He lives and works in Barcelona, where he is also actively involved in teaching and cultural policy.

NÚRIA GÜELL (p. 26)

(Vidreres, 1981) is a visual artist and activist. Her work explores themes related to human rights, power dynamics, social critique, and inequalities, with a critical perspective on the economic system and structures of control. She has exhibited at Museu d'Art Contemporani de Barcelona , La Virreina Centre de la Imatge, and the Salvador Allende Museum.

BRUCE HABOWSKI (p. 44)

(Orlando, 1966) is a self-taught American painter specializing in oil painting. His work explores the stillness of spaces through light, with a pictorial realism style focused on urban landscapes and still lifes. He has exhibited in galleries such as the Center for Maine Contemporary Art and the Maine Art Gallery, establishing himself as a prominent figure in Maine's art scene.

MARGARET HARRISON

(p. 39)

(Wakefield, 1940) is a British artist, a pioneer of feminist art in Europe, and one of the founders of the London Women's Liberation Art Group in 1970. Harrison's work challenges conventional notions of gender and the exploitation of female sexuality.

BYRON MAHER (p. 27)

(Madrid, 1975) is a visual artist specialising in art direction, design and illustration. His work spans various media, including video art, urban art and social and political graphics. The main theme of his work is the articulation of the mechanisms of control over society.

MARÍA EVELIA MARMOLEJO (p. 36-37)

(Pradera, 1958) is a Colombian performance artist. She is considered the first feminist performer in Colombia, with a radical and ritualistic body of work that addresses political violence, the female body, and historical memory. Her work has been exhibited in institutions such as the Museo de Arte Moderno de Bogotá and the Museo de Arte Contemporáneo de Guayaquil.

PAUL MCCARTHY (p. 10)

(Sant Lake City, 1945) is a North American artist known for his provocative works that explore themes of sexuality, consumerism, and mass culture. Trained in painting and video, he has developed a transgressive and kitschy style in performance and installation. He has exhibited at institutions such as Tate Modern, Whitney Museum, and the Venice Biennale. He lives and works in LosAngeles.

MARTA MINUJÍN (p. 32-35)

(Buenos Aires, 1943) is a pioneering Argentine artist who made happening a tool to challenge the established order, blending aesthetics and politics. Her performances, videos, and inhabitable sculptures have marked her career, often irreverent and provocative. For many, she is the voice of resilience in Latin America against dictatorial governments and a prominent figure infeminism.

NUNO NUNES-FERREIRA (p. 24)

(Lisbon, 1976) is a multidisciplinary artist whose work is based on documentation and research, with a particular focus on the concept of memory. His work seeks aesthetic beauty in all that is tragic and in the moments that time has tried to erase. He lives and works in Santarém (Portugal) and has been exhibiting since 2000 in international institutions and fairs such as ARCOmadrid and Pinta London.

DANIEL OCHOA DE OLZA (p. 18-19)

(Pamplona, 1978) is a Spanish photojournalist. He studied artistic photography and has been working for the Associated Press since 2004. He has documented historical and cultural events and has won several awards, including the World Press Photo. He currently works as a freelance photographer between Madrid and Mexico City.

MARÍA EUGENIA TRUJILLO (p. 40-42)

(Colombia, 1953) is a multidisciplinary artist who works primarily on the taboos of female sexuality, using techniques such as embroidery and the use of mannequins. Her work questions the historical subordination of women. With a critical and provocative approach, she continues to be a reference in contemporary Colombian art.

Índex d'obres
Artwork Index

Brancusi Tree (silver)
Paul McCarthy
2007
Auto-hinchable de tela mylar
Self-inflatable mylar fabric
190 × 90 cm (diàmetre) (*diameter*)
© Paul McCarthy. Courtesy the artist Hauser & Wirth

Portada de Charlie Hebdo
[*Charlie Hebdo Front Cover*]
Charlie Hebdo
2015
Portada de magazine
Magazine front cover
39,6 × 31, 7 cm

Víctimas de París
[*Paris Victims*]
Daniel Ochoa de Olza
Fotografia digital sobre paper
Digital photograph on paper
50 × 50 cm (×8)
© Daniel Ochoa de Olza

Guernica. Picasso comunista
[*Guernica: Communist Picasso*]
Daniel García Andújar
2012
Impressió laser d'alta qualitat amb paper
High-quality laser printing on paper
Dimensions variables
Dimensions variable
Daniel G. Andújar
© Archivo Fotográfico Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía

Declarações #2
[*Statements #2*]
Nuno Nunes-Ferreira
2018
Collage amb retalls de premsa sobre llenç
Collage with press clippings on canvas
160 × 80 cm
© Nuno Nunes-Ferreira

50.000 víctimas
[*50,000 Victims*]
Marcelo Expósito
1991
Carpeta, fotos i dibuixos originals, transparències i manuscrits
Folder, original photos and drawings, *transparencies and manuscripts*
Dimensions variables
Dimensions variable
© Marcelo Expósito

El síndrome de Sherwood 2
[*Sherwood Syndrome 2*]
Núria Güell
2013
Instal·lació amb tesines i vídeo
Installation with dissertations and video
Dimensions variables
Dimensions variable
3 m 25 s (vídeo)
© Núria Güell

Estatados de España III
[*Spain's Statetes III*]
Byron Maher
2017

Teixit compost, fil i espart
Composite fabric, yarn and esparto grass
Dimensions variables
Dimensions variable
© Byron Maher

L'Empremta
[*The Footprint*]
Ai Weiwei
2018
Empremta del peu de Jordi Cuixart en ceràmica
An imprint of Mr. Cuixart's foot in ceramic
4 × 22 × 13 cm
© Courtesy of Ai Weiwei Studio

Sleep – Al Naim
Mounir Fatmi
2005-2012
Animació digital en B/N
B/W digital animation
10 m
© Mounir Fatmi, VEGAP, Madrid, 2025

El Partenón de Libros Prohibidos
(maqueta)
[*The Parthenon of Forbidden Books (mock-up)*]
Marta Minujín
1983
Maqueta del partenó original, fusta i cartolina
Mock-up of the original Parthenon, wood and cardboard
30 × 70 × 31 cm
© Marta Minujín

El Partenón de Libros Prohibidos
(registre fílmic)
[*The Parthenon of Forbidden Books (film document)*]
Marta Minujín
1983, 2018 (reedició)(*reprint*)
Vídeo monocanal
Single-channel video
3 m 8 s
© Marta Minujín

El Partenón de Libros Prohibidos
(registre fotogràfic)
[*The Parthenon of Forbidden Books (photographic document)*]
Marta Minujín
1983, 2018 (impressió) (*print*)
Gelatina de plata sobre paper
Gelatin silver on paper
100 × 150 cm
© Marta Minujín

América
[*America*]
Maria Evelia Marmolejo
1985
Gelatina de plata sobre paper de cotó
Gelatin silver on cotton paper
30 × 21 cm (×6)
© Maria Evelia Marmolejo

Con flores a María III
[*With Flowers for Maria III*]
Charo Corrales
2018
Metacrilat intervingut i fotografia digital
Intervened acrylic and digital photography
60 × 40 × 3 cm
© Charo Corrales

Women & Roses
Margaret Harrison
1971
Aquarel·la i grafit sobre paper
Watercolour and graphite on paper
32,3 × 26 cm
© Margaret Harrison

Las pecadoras o el rincón de las impuras
[*Women Sinners or the Stronghold of the Impure*]
Maria Eugenia Trujillo
2014
Miralls, abaloris, pintura i fusta
Mirrors, beads, paint and wood
100 × 70 cm
© Maria Eugenia Trujilllo

Las engañadas o el amor esquivo
[*The Deceived or Elusive Love*]
Maria Eugenia Trujillo
2014
Miralls, abaloris, pintura i fusta
Mirrors, beads, paint and wood
100 × 70 cm
© Maria Eugenia Trujilllo

Soy Virgen
[*I'm a Virgin*]
Maria Eugenia Trujillo
2014
Escultura de bronze i tèxtil
Bronze and textile sculpture
75 × 15 × 15 cm
© Maria Eugenia Trujilllo

Ideas para infiernos (sèrie)
[*Ideas for Hells (series)*]
León Ferrari
2000
Liquadora de plàstic amb figures de plàstic
Plastic blender with plastic figures
40 × 15 × 14 cm
© FALFAA – CELS

Distant Industry
Bruce Habowski
2016
Oli sobre fusta
Oil on wood
25,4 × 20,32 cm
© Bruce Habowski

Untitled nº 112 (Tom)
Saul Fletcher
1999
C-Type
8,9 × 11,43 cm

Crèdits

EXPOSICIÓ

La censura és la comissària
~~d'aquesta exposició~~

MUSEU DE L'ART PROHIBIT

Col·lecció
Tatxo Benet

Direcció
Rosa Rodrigo

Comissariat
Carles Guerra

Comunicació i activitats
Lídia Penelo

Coordinació i documentació
Isabel Carrero

Documentació i audiovisuals
Biel Torrens
Aina Moreno

Conservació
Art&Conserva

Transport i Muntatge
Feltrero División Arte

ESPAI CALDES / Comú d'Escaldes-Engordany

Cap del Dept. de Cultura
Anna Allué Badia

Direcció
Aurora Baena Garròs

Coordinació i producció
Equip Espai Caldes

Comunicació
Lídia Raventós Rigual

Disseny gràfic de sala
Cromàtic

CATÀLEG

Coordinació
Museu de l'Art Prohibit

Edició
P&M Ediciones

Textos
Carles Guerra

Característiques tècniques
Paper de coberta:
Colorplan 270 g
Paper d'interior:
Munken Print White 2.0 90 g

Impressió
Lucam

Crèdits fotográfics
Fotografies sobre les obres exposades a l'Espai Caldes: Archivo Fotográfico Museo Nacional Centro de Arte Reina Sofía, Byron Maher, Daniel Ochoa de Olza, Daniel Barbeito, Fundació Palau, Enric Gracia, Eugeni Pons, Marta Minujín, María Eugenia Trujillo, Mounir Fatmi i Pep Herrero.

© de la present edició:
Museu de l'Art Prohibit / P&M Ediciones
© dels textos: sus autores
© de les fotografies: sus autores
Museu de l'Art Prohibit,
de les obres de la seva respectiva titularitat.
Reservats tots els drets.

No se autoritza la reproducció total o parcial de l'obra. Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra només pot ser realitzada amb l'autorització prèvia del seus titulars, excepte excepció prevista en la llei.

Els editors han fet tot el possible per obtenir l'autorització expressa dels titulars dels drets d'autor de les obres. Agrairem qualsevol informació que pugui ser útil.

ISBN 978-84-8003-597-2
Dipòsit legal M-8888-2025

~~MUSEU DE L'ART~~
Prohibit
BARCELONA

Comú
d'Escaldes·Engordany